



## **Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica**

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

**Leuren, Peter**

**Coloniæ Agrippinæ, 1704**

721. Quid possint Abbatissæ & Priorissæ.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

*Quaestio 721. Quid possint Abbatisse & Priorissae?*

**R**espondeo: sunt capaces conferendi beneficia Ecclesiastica, etiam curata, potestque illis ex privilegio competere jus conferendi, Tond. cit. c. 3. §. 9. n. 41. citans Marc. Anton. l. 1. res. 63. Ricc. collect. an. 2678. Corrad. l. 1. c. 4. n. 96. citans Rebuff. super concord. rubric. de collatione. §. praesertimque Gonz. gl. 22. n. 13. & seq. (uti etiam quod Abbatisse habere possit curam animarum, licet eam exercere debeat per Vicarium) Boerium decif. 32. n. 10. juxta c. dilecto. de restibus. c. fin. de concess. praeb. c. dilecta. de praeb. c. cum. de praeb. in 6. & ibi passim AA. Potest enim in genere femina ex privilegio apostolico nancisci hoc jus conferendi, idque ei competere ratione dignitatis, quam ipsam habere contingit, ut est textus expressus in c. dilecta. de maj. & obed. Ubi etiam Honorius III. Abbatisse mandat, ut canonicas suas & clericos suae jurisdictioni subiectos propter inobedientiam officio beneficii que suspendat. Corrad. in pr. benef. loc. cit. citans Selv. p. 2. q. 5. n. 1. & c. & patet id manifeste ex reg. 8. cancellariae seu reservatoria mensium, in qua reservat sibi Papa beneficia spectantia ad collationem, provisionem, praesentationem &c. quorumvis collatorum ac collatricum, saecularium & regularium spectantia; ergo femina potest esse collatrix. Corrad. l. c. n. 98. Gonz. loc. cit. n. 8. Atque ita Abbatisse potest habere jurisdictionem in clericos & Laicos certi territorii, & beneficia illius conferre. Corrad. n. 99. ex Lamb. de jure p. 2. l. 2. c. 4. q. 1. n. 3. Et licet Abbatisse, Priorissae &c. forte sint incapaces jurisdictionis spiritualis, ejus saltem ac praecipue, quae est clavis Ecclesiastica ad solvendum & ligandum; quam ob rem nullam proprie censuram ferre possunt, habent tamen ex commissione Praelatorum usum quemdam seu exercitium spiritualis jurisdictionis; adeo ut clericos ad parochias, aliisque beneficia pleno jure sibi subiecta instituant, & alia praestent. Laym. in c. dilecta. de maj. & obed. n. 2. citans se ipsum Th. mor. l. 1. tr. 5. p. 1. a. 3. n. 3. & 4. Sylvest. v. Abbatisse. Azor. p. 1. l. 13. c. 10. q. 6.

*Quaestio 722. Quid sit hac in parte circa canonicas, hoc est, Virgines, quae sub nomine Canonicarum in quibusdam Ecclesiis saecularibus constitunt collegium seu capitulum, & religiose non sunt, sed omnino saeculares, retinentes proprium, exire possunt, & contrahere matrimonium, licet interim degant sub regimine Abbatisse, cui tenentur obedire; de quibus exstant in jure textus in c. cum dilecta. de maj. & obed. c. indemnitate. de elect. in 6. Tond. loc. cit. n. 45. & 48. Lott. l. 1. q. 19. n. 15. cit. Azor. p. 1. l. 13. c. 9. q. 5. Gregor. Tholof. Synt. juris l. 15. c. 19. n. 9. & alii apud Rotam in Tullenf. jurisdictionis. 27. Nov. 1624.*

**R**espondeo: posse similes canonicas habere collationem beneficiorum & officiorum in simul cum Abbatisse. Tond. loc. cit. n. 45. citans Buratt. decif. 821. n. 6. sequitur ex respons. ad quaest. praec.

2. Illud hic incidenter observandum, ipsas praebendas dictarum canonicarum nullatenus venire nomine beneficiorum; cum usque adeo sint mere temporales, nihil spiritualitatis habentes, adeoque ut supra talibus praebendis non possit committi si-

monia juxta Tond. loc. cit. idem tradit Corrad. in pr. benef. l. 1. c. 5. n. 143. ubi, quod tales Canonicae habeant quandoque tres praebendas temporales, quae cum anneantur in saeculari, saeculares etiam praebendae dicuntur, illarumque fructus tanquam commoditas tantum considerantur, quae ex ipsis praebendis percipiuntur, citans pro hoc Caputaquens. decif. 336. p. 2. per totum, ubi etiam, quod si istae praebendae vendantur, non committitur simonia, ac proinde praedictae Canonicae de illis ad suum libitum disponunt, easque vendunt absque dispensatione & voluntate Superioris, sine vicio simoniae. Lott. l. 1. q. 19. n. 15. citans Buratt. decif. 356. n. 6. p. 2. Ita hi AA. Quamvis de hoc dubitari merito possit, num subsistat, ubi dictae praebendae primitus ortum habuerunt ex foundationibus religiosis, seu factis pro monialibus seu cenobiis religiosorum, quae dein successu temporis conversa in istiusmodi canonicarum seu domicellarum capitula, absque eo, quod saecularizatio autoritate aut praescriptione legitimam inducitur intercesserit.

3. Quibus addit, quae habet Thomasin. de veteri & nova Eccl. disciplina. p. 1. l. 3. c. 63. n. 10. ex Jacob. de Virriaco, scribente ad annum Christi 1220. Histor. occid. c. 31. ubi is quod floruerint illo tempore in Germania, Brabantia & Hannoveria canonicae saeculares, quae domicellae nuncupabantur, & moniales appellari volebant, & non nisi nobilium filias in suo collegio recipi volebant, quae solitae resignare praebendas suas cum nupturiabant, &c. Ex quibus tria deducit Thomas. loc. cit. primum; quod si in Ecclesia minores clerici beneficia obtinuerunt & conjugii libertate frustrati non sunt, mirandum non sit, canonicas illas saeculares tamdiu cum nubere possent, praebendis suis potitas, Alterum; posse verissimo aliquo sensu praebendas harum canonicarum beneficiis annumerari, cum praebendae sint & potuerint resignari, & hinc existeret obligatio diurni pensu horarum canonicarum; quamvis alii magis esse voluerint praestimonia, cum beneficia magis propria sint clericorum, quae est controversia magis de nomine quam de re: nec has praebendas in iuste reponi in censu beneficiorum Ecclesiasticorum; cum proventuum Ecclesiasticorum portio ea sit, qua qui gaudet, officii vicissim & ministerii tenetur Ecclesiasticis. Concilium insuper Colon. ad annum 1549. declarat, non posse uni Abbatisse subesse duo collegia canonicarum; eod quod verent Ecclesiae canones plura ab eodem retineri beneficia, Tertium non minus has canonicas quam canonicos teneri lege officii divini recitandi vel decantandi; cum foundationis seu praebendarum, seu distributionum, quibus praebendae successerunt, ea fuerit conditio, ea statim natura, id onus indeclinabile, ut divina officia rite persolverentur. Ac denique non otiosis dispenseretur patrimonium Christi, sed actuosus, & divinas laudes jugiter persolventibus.

4. Porro harum canonicarum patrimonii sui comportum, nullamque edentium professionem, & aliam non ducentium vitam, quam canonici saeculares in cathedralibus & collegiatis, mentionem facit Bonifac. VIII. c. indemnitate. de elect. in 6. Ubi etiam jubet, ut earum Abbatisse sit annorum saltem 30. & eligatur eodem more, quo Abbatisse regulares. Quamvis addat idem Pontifex, se per hoc earum statum seu ordinem nolle, nec intendere approbare. Uti nec Clem. V. dum eas Ordinarii vocationi subicit, si exempla non sint, & Legati A. poss.